

UNA CLAU ALS JUDICIS DE MOSCOU¹

Lev Trotski

10 de març de 1938

---

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de: "Una clave en los juicios de Moscú", en, *Escritos*, Tom IX, Volum 2, Editorial Pluma, Bogotà, 1977, pp. 363-371.

El Judici de Moscou ha fatigat l'opinió pública mundial amb les seues incongruències sensacionals àdhuc abans d'acabar-se. Fins i tot un periodista mediocre hauria pogut preveure amb anticipació el discurs final del fiscal Vishinski, excepte, potser, per la profusió de vils calúmnies.

Vishinski barrejà un important element de venjança personal en el judici polític. Durant els anys de la revolució pertanyia al partit de la Guàrdia Blanca. Quan canvià de colors, després del triomf bolxevic, es sentí humiliat i sospitós. Ara es venja. És lliure d'escarnir Nikolai Bukharin, Alexei Rikov, C. G. Rakovski, noms que pronuncià al llarg d'anys amb la més obsequiosa reverència. I al mateix temps, els ambaixadors Alexander Troianovski, Ivan Maiski i Jakob Surits, el passat dels quals s'assembla al de Vishinski, declaren al món civilitzat que són ells els hereus dels ideals de la Revolució d'Octubre, mentre Bukharin, Rikov, Rakovski, Trotski i d'altres els traïren. Tot està cap per avall.

L'única conclusió possible per a Vishinski, després de l'última sèrie dels Judicis de Moscou, és que el govern soviètic és tota una maquinària centralitzada de traïció.

Els caps del govern, i la majoria dels comissaris del poble (Rikov, Kamenev, Rudzutak, Smirnov, Iakovlev, Rosengoltz, Txernov, Grinko, Ivanov, Osinski i d'altres); els més importants diplomàtics soviètics (Rakovski, Sokolnikov, Krestinski, Karakhan, Bogomolov, Iurenev i d'altres); tots els dirigents de la Internacional Comunista (Zinoviev, Bukharin, Radek); els principals caps de l'economia (Piatakov, Smirnov, Serebriakov, Lifshits i d'altres); els millors capitans i caps de l'exèrcit (Tukhatxevski, Gamarnik, Iakir, Uborevitx, Kork, Muralov, Mrajkovski, Alksnis, l'almirall Orlov, i d'altres); els més excel·lents revolucionaris obrers produïts pel bolxevisme en trenta-cinc anys (Toriski, Ievdokimov, Smirnov, Bakaev, Serebriakov, Boguslavski i Mrajkovski); els caps i membres dels governs de les repúbliques soviètiques russes (Sulimov, Varvara Iakovleva); els caps de totes les repúbliques soviètiques sense excepció, és a dir, els dirigents produïts pel moviment de nacionalitats alliberades (Budu Mdivani, Okudshava, Kavtaradze, Txerviakov, Goloded, Skripnik, Liubtxenko, Nestor Lakoba, Faizul Jodshaev, Ikramov i dotzenes d'altres); els caps de la GPU en els darrers deu anys, Iagoda i els seus col·laboradors; finalment, i açò és el més important, els membres del totpoderós

Politburó, actualment el poder suprem del país, Trotski, Zinoviev, Kamenev, Tomski, Rikov, Bukharin, Rudzutak, tots ells conspirant contra el poder soviètic durant els anys en què el tenien a les seues mans!

Tots ells, com a agents de poders estrangers, tractaren de fer miques la federació soviètica construïda per ells i esclavitzar al feixisme els pobles pels que havien lluitat dotzenes d'anys!

En aquesta activitat criminal, ministres, mariscals i ambaixadors es sotmeteren invariablement a un individu; no al dirigent oficial, no, a un exiliat! Era prou per a ell moure un dit i els veterans de la revolució es transformaven en agents de Hitler o del micado.

Per “instruccions” de Trotski, a través d’un intermediari incidental de l’agència TASS, els caps de la indústria, del transport i l’agricultura, destruïren les forces productives del país i la seua cultura.

Per una ordre de l’“enemic del poble” enviada des de Noruega o Mèxic, els treballadors ferroviaris de l’Orient Llunyà destruïren trens militars i els venerables mèdics del *Kremlin* enverinaren els seus pacients. Aquest és el sorprenent quadro de l’estat soviètic que Vishinski està obligat a fer basant-se en les revelacions dels últims judicis.

Però ací es presenta una dificultat. Un règim totalitari és una dictadura de la burocràcia. Si totes les posicions claus estaven ocupades per trotskistes sotmesos a mi, per què està Stalin en el *Kremlin* i jo en l’exili?

En aquests judici tot està al revés. Els enemics de la Revolució d’Octubre es fan passar pels seus executors; els oportunistes es donen cops de pit com a campions d’ideals; especialistes en frauds es disfressen de magistrats investigadors, fiscals i jutges.

Però, no obstant, diu l’home de “sentit comú”, és difícil creure que centenars d’acusats, adults i individus normals i, encara més, dotats en alt grau de caràcters forts i intel·lectes excepcionals, s’han acusat a si mateixos d’una manera insensata de crims terribles i detestables davant de tota la humanitat.

Com succeeix sovint en la vida, “el sentit comú” cola mosquits però engoleix camells. Per descomptat que no és fàcil comprendre per què es degraden centenars de persones. ¿Però és més fàcil creure que aquests mateixos centenars cometeren crims terribles que contradeïen els seus interessos, la seua psicologia, tota la causa a què havien dedicat les seues vides? Per tal de jutjar i avaluar, hom de considerar condicions concretes. Aquestes persones forniren el seu testimoni només després de ser detingudes, amb l’espasa de Dàmocles suspesa sobre ells; quan ells, les seues esposes, mares, pares, fills i amics havien caigut completament en poder de la GPU; quan no tenien cap defensa ni cap indicati

d'esperança; sota una tensió mental, els nervis humans no són capaços de resistir.

Per una altra banda, aquests crims improbables dels que han reconegut la seua culpa, foren comesos (si els creiem) en una època en què eren completament lliures, ocupaven altes posicions i tenien una absoluta oportunitat de reflexionar, estudiar i escollir.

¿No és evident que la mentida més absurda, dita sota la boca d'un revòlver, és molt més natural que la cadena de crims insensates comeses deliberadament?

¿Què és més probable: que un exiliat polític, privat de mitjans i poder, separat de Rússia per un vel de calúmnies, amb un moviment del dit menut obligue ministres, generals i diplomàtics, a trair el seu país i a si mateixos en nom d'objectius absurds i sense esperances, o què Stalin, que té a la seua disposició un poder il·limitat i un tresor inesgotable, és a dir, tots els mitjans d'intimidació i corrupció, obligue els acusats a fornir un testimoni que complisca amb els seus objectius?

A fi de superar definitivament els dubtes miops del “sentit comú”, podem plantejar una última pregunta. ¿Què és més probable: que en l'Edat Mitjana les bruixes tinguessen realment comunicació amb els poders infernals i ocasionaren el còlera, la pesta negra i la plaga del ramat en les seues aldees després d'una consulta nocturna amb el dimoni (“l'enemic del poble”)... o què aquestes malarades dones simplement es degradaren sota el ferro candent de la Inquisició? És prou de plantejar la pregunta perquè tota la superestructura Stalin-Vishinski s'enfonse.

Al mig de totes aquestes confessions forçades dels acusats, hi ha una que, tal com pot jutjar-se a distància, ha passat desapercebuda, però que aïllada aclareix no sols els enigmes dels judici de Moscou sinó, també, tot el règim de Stalin. Em referisc al testimoni del doctor Levin, antic director de l'hospital del *Kremlin*. Aquest home de seixanta-vuit anys declarà en la cort que deliberadament ajudà a precipitar la mort de Menshinski, Peshkov (fill de Gorki), Kuibishev i Gorki.

El professor Levin no parla de si mateix com a un “trotskista” secret i ningú l'acusa d'açò; ni tan sols el fiscal Vishinski li atribueix aspiracions de prendre el poder en interès de Hitler. No, Levin matà els seus pacients sota l'amenaça de Iagoda, aleshores cap de la GPU.

Levin temia la “destrucció” de la seua família. Aqueix és literalment el testimoni sobre què es recolza el procés.

L'assassinat de Kirov, comès per tots els "centres"; els plans per a desmembrar la Unió Soviètica; la destrucció maliciosa de trens; l'enverinament massiu d'obriers, tot açò no és res en comparació amb el testimoni de Levin.

Els executors dels crims especificats actuaren suposadament per set de poder, odi o avarícia; en una paraula per quelcom semblant a fins personals. Levin, en cometre el més odiós dels crims, l'assassinat pèrfid de pacients confiats, no tenia en absolut motius personals! Al contrari, "amava Gorki i la seua família". Assassinà el fill i el pare perquè temia per la seua pròpia família. No trobà una altra manera de salvar el seu propi fill i filla, sinó el consentir en enverinar un escriptor malalt, l'orgull del país. Llavors què ens queda per dir? En un estat "socialista", sota "la més democràtica" de totes les constitucions, un vell metge, estrany a les intrigues i ambicions polítiques, enverina els seus pacients per por al cap de la policia secreta. L'instigador dels crims és aquest, investit de l'alt poder per a lluitar contra el crim. Aquell la professió del qual és salvar la vida és qui assassina. I assassina per por.

Admetem per un moment que tot açò és veritat. En aqueix cas, què pot dir-se de tot el règim? Levin no és un individu casual. Era el metge de Lenin, de Stalin, de tots els membres del govern. Coneguí aquest home tranquil i consciencios. Com molts metges famosos tenia relacions quasi protectores amb els seus alts pacients. Coneixia molt bé les columnes vertebrals dels senyors "dirigents" i com funcionaven els seus renyons autoritaris. Levin tenia lliure accés a tots els alts oficials. ¿No podria haver denunciat la sagnant extorsió de Iagoda a Stalin, Molotov o algun altre membre del Politburó? Sembla que no pogué. En compte d'acusar al canalla de la GPU, el doctor es veié obligat a enverinar els seus pacients a fi de salvar la seua pròpia família. D'aquesta manera, en el panorama judicial de Moscou es revela el règim stalinista, en la seua pròpia cúspide, en el *Kremlin*, en la part més íntima d'aquest, en l'hospital per als membres del govern. Què succeeix llavors en la resta del país?

"Però tot açò és una mentida", exclama el lector. "El doctor Levin no enverinà ningú! Simplement forní un fals testimoni sota l'amenaça del Màuser de la GPU." Açò és absolutament correcte. Però per això la perspectiva es torna més sinistra.

Si un metge amenaçat pel cap de la policia comet realment un crim, seria encara possible, oblidant la resta, dir: un cas patològic, un complex de persecució, senilitat, el que vostès desitgen. Però no, el testimoni de Levin constitueix una part integral del plans judicials inspirats per Stalin i elaborats conjuntament pel fiscal Vishinski amb el nou cap de la GPU, Iezov. Aquesta gent no ha tingut por de recórrer a una trama de malson. No l'han considerat una impossibilitat. Al contrari, de totes les variacions possibles han escollit la més probable, és a dir, aquella que corresponia més a les condicions i costums existents. El president de la cort difícilment preguntaria a l'antic director de l'hospital del

Kremlin per què es sotmeté al criminal en compte de denunciar-lo. Menys capaç de plantejar semblant pregunta és Vishinski.

Cada participant del judici, tota la premsa soviètica, tots aquells que manegen el poder confessen tàcitament la total versemblança del fet que la GPU pot forçar qualsevol persona a cometre qualsevol crim, encara que aqueixa persona siga lliure, ocupe una alta posició i utilitze la protecció dels alts dirigents. ¿Però una vegada que la situació s'aclareix així, és possible dubtar per un moment que l'omnipotent i la sempre perspicaç GPU pot forçar qualsevol presoner en les cel·les de la Lubianka a confessar “voluntàriament” la culpa per crims que mai ha comès? El testimoni del doctor Levin proporciona la solució de tot el judici. La clau obre tots els secrets del *Kremlin* i, alhora, sella definitivament les boques dels defensors de la justícia stalinista en tot el món.

Que ningú ens diga: heus aquí el fi al qual ens ha portat la Revolució d'Octubre! Seria el mateix que dir, en veure que el pont sobre les Cascades del Niàgara que ha caigut: aquest és el resultat de la nostra lluita contra elles. La Revolució d'Octubre no ens ha portat només fraus judicials. Fou un impuls poderós a les forces econòmiques i a la cultura d'una gran família de pobles. Però de la mateixa manera engendrà nous antagonismes socials en un nivell històric més alt. L'endarreriment i el barbarisme, herència del passat, han trobat la seua expressió més acabada en la nova dictadura burocràtica. En la lluita contra la societat que viu i es desenvolupa, aquesta dictadura sense idees, sense honor i sense consciència, ha estat portada a crims sense precedents i amb això a una crisi fatal.

L'acusació de sadisme contra el doctor Pletnev com un episodi en la preparació del present judici; els assumptes romàntics de Iagoda com a causa de la mort del fill de Gorki; el talismà religiós de l'esposa de Rosengoltz i, especialment, les “confessions” del doctor Levin, són tots ells episodis que fan la mateixa olor a podridura que feia l'assumpte Rasputin en l'últim període de la monarquia.

La capa dirigent capaç de produir tals gasos està condemnada. L'actual judici és la tràgica lluita a mort de la dictadura stalinista.

Depèn de la voluntat del poble de la Unió Soviètica, tant com de l'opinió pública mundial, que en la seua caiguda inevitable aquest règim no arrossege al fons de l'abisme històric totes les conquestes socials per les quals una sèrie de generacions del poble rus patí innumerables sacrificis.

---

¹ “Una clau als judicis de Moscou”, *Tidens Teg*, n° 73, 25 de març de 1938.